

Openbaar Ministerie

College van Procureurs-Generaal

Voorzitter

MV/J/SG/DW

59

Postbus 20305 2500 EH Den Haag

De Minister van Veiligheid en Justitie
mr. I.W. Opstelten
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Prins Clauslaan 16
2595 AJ Den Haag
Telefoon +31 (0)70 339 96 00
telefax +31 (0)70 339 98 51

Ministerie van Justitie
DBOB/DIV/OAB/AL-OD 11

Dossie

Datum 15 DEC. 2010

Nummer

Ambl.

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen

Onderdeel
Contactpersoon
Doorkiesnummer(s)
E-mail
Datum
Ons kenmerk
Uw kenmerk
Onderwerp

Beleid & Strategie

070 339

9 december 2010

Advies conceptwetsvoorstel "Drugs in het verkeer"

Geachte heer Opstelten,

Bij brief van 23 september jl. heeft uw ambtsvoorganger het College van procureurs-generaal gevraagd te adviseren over een conceptvoorstel van wet, houdende wijziging van de Wegenverkeerswet 1994 in verband met het verbeteren van de aanpak van het rijden onder invloed van drugs. Het wetsvoorstel introduceert een tweetal instrumenten. In de eerste plaats voorziet het wetsvoorstel erin dat in de Wegenverkeerswet 1994 aan opsporingsambtenaren de bevoegdheid wordt toegekend om bestuurders, waarvan wordt vermoed dat zij onder invloed van drugs aan het verkeer deelnemen, te dwingen mee te werken aan het afnemen van speeksel door middel van een zogenaamde speekseltester. Voor die drugs en geneesmiddelen die door de huidige generatie speekseltesters niet kunnen worden gemeten introduceert het wetsvoorstel een verplichting om mee te werken aan een onderzoek van de psychomotorische functies en de oog- en spraakfuncties. In de tweede plaats voorziet het wetsvoorstel erin dat in de Wegenverkeerswet 1994, naar analogie van de strafbaarstelling voor het rijden onder invloed van alcohol, een afzonderlijke strafbaarstelling voor het rijden onder invloed van drugs wordt opgenomen.

Het College heeft met instemming van het conceptwetsvoorstel kennis genomen. In de memorie van toelichting wordt er terecht op gewezen dat onderzoek laat zien dat verkeersdeelname onder de invloed van drugs een reëel probleem is. Het is van belang dat voor de bestrijding van dit probleem politie en justitie kunnen beschikken over een toereikend instrumentarium. Met behulp van in de praktijk gemakkelijk bruikbare

speekseltesters kan de politie een voorselectie maken van personen die worden verdacht van het rijden onder invloed van bepaalde drugs. Het College schaart zich achter de conclusie van de Raad van Hoofdcommissarissen¹, dat speekseltesters een daadwerkelijke bijdrage kunnen leveren aan de opsporing van personen die onder invloed van drugs een voertuig besturen.

Scheepvaart en Luchtvaart

Alvorens nader op het voorliggende wetsvoorstel in te gaan, merkt het College op dat in dit wetsvoorstel geen vergelijkbare afzonderlijke verbodsbepaling als artikel 8, vijfde lid, van de Wegenverkeerswet 1994 in de Wet luchtvaart en de Scheepvaartverkeerswet is opgenomen. Er wordt aangevoerd dat op grond van het huidige artikel 2.12 Wet luchtvaart en artikel 27 Scheepvaartverkeerswet het vliegen en varen onder invloed van drugs, naar analogie van het huidige artikel 8, lid 1, Wegenverkeerswet 1994, al verboden is. Voorts zou vooralsnog niet zijn gebleken van enige behoefte aan nadere regelgeving.

Het College is echter van oordeel dat er ook geen bezwaren kunnen bestaan om politie en justitie in staat te stellen het vliegen en varen onder invloed van drugs, zo zich dat mocht voordoen, beter te bestrijden. Er is geen aanleiding om te veronderstellen dat er geen drugs in het scheepvaartverkeer of luchtvaartverkeer worden gebruikt. Feit is helaas dat het gebruik van drugs onder alle omstandigheden voorkomt. Wachten tot het probleem zich openbaart en dan pas starten met het wetgevingsproces betekent een tijdverlies van ongeveer anderhalf jaar alvorens het probleem kan worden aangepakt. Op basis van dit gegeven adviseert het College om nu al vergelijkbare bepalingen in de Scheepvaartwet en de Wet luchtvaart op te nemen.

Systeem van grenswaarden

Het College heeft met instemming kennis genomen van het feit dat het mogelijk is gebleken om te kiezen voor een systeem met grenswaarden. Met het stellen van grenswaarden blijft de relatie in stand tussen de concentratie van de meetbare stof van een bepaalde drug in het bloed van de bestuurder en de negatieve effecten daarvan op de rijvaardigheid. Dat is in overeenstemming met het doel van strafbaarstelling van het gebruik van drugs in het verkeer (evenals het gebruik van alcohol en geneesmiddelen in het verkeer), te weten het bevorderen van de verkeersveiligheid.

Een adviescommissie, bestaande uit deskundigen uit Nederland, België en Duitsland heeft in een rapport criteria voor het vaststellen van grenswaarden opgesteld. Voorts heeft deze commissie een lijst opgesteld met drugs en grenswaarden waarboven de rijvaardigheid negatief wordt beïnvloed. Deze lijst met drugs en grenswaarden zullen

¹ Zie brief, d.d. 1 september 2009, van de minister van V&W aan Tweede Kamer: TK 2008-2009, 29 398, nr. 172

in een algemene maatregel van bestuur worden vastgelegd. Het College is het eens met de beslissing om deze lijst in een algemene maatregel van bestuur en niet in de Wegenverkeerswet 1994 op te nemen. Op deze wijze kan er voor worden gezorgd dat snel op nieuwe ontwikkelingen, met name bij synthetische drugs, kan worden gereageerd. In de memorie van toelichting wordt gesteld dat in het geval het NFI in de toekomst tijdens een bloedanalyse op het gebruik van een andere dan de aangewezen drug stuit, dan voor deze drug de grenswaarde bij algemene maatregel van bestuur wordt vastgesteld. Deze passage wekt de indruk dat het nog incidenteel zal voorkomen dat de algemene maatregel van bestuur aanpassing behoeft. Of deze indruk juist is, is onzeker. Met name in het geval van synthetische drugs gaan de ontwikkelingen snel. Daarom is het noodzakelijk dat er gestructureerd wordt gecontroleerd of de algemene maatregel van bestuur aanpassing behoeft. Het College meent dat het niet doenlijk en niet noodzakelijk is dat iedere nieuwe drug onmiddellijk moet leiden tot een wijziging van de algemene maatregel van bestuur. Wellicht is een jaarlijkse herijking van de algemene maatregel van bestuur voldoende. Het College adviseert om in de memorie van toelichting nader in te gaan op wijze waarop de algemene maatregel van bestuur up-to-date wordt gehouden.

In dit verband zou het College tevens de suggestie willen doen om te bezien of het mogelijk is om wetenschappelijk onderbouwde legislatieve grenswaarden uit het buitenland, zoals België en Duitsland, in de algemene maatregel van bestuur op te nemen. Op deze wijze kan sneller worden geanticipeerd op de komst van (synthetische) drugs die buiten ons land populair zijn en waarvan te verwachten is dat deze ook in ons land zullen worden gebruikt.

Artikel 164 Wegenverkeerswet 1994

In de inleiding van de memorie van toelichting wordt uitgelegd waarom het rijden onder invloed van drugs voornamelijk niet onder de werking van de recidiveregeling voor ernstige verkeersdelicten wordt gebracht. Het systeem van maatregelen en sancties die betrekking hebben op het rijbewijs is mede door de uitbreiding van de recidiveregeling erg ingewikkeld geworden. Dat is de reden dat er een onderzoek is gestart naar de onderlinge samenhang en samenloop van die maatregelen en sancties en gevolgen daarvan. Het College kan zich vinden in het voorstel de uitkomsten van dit onderzoek af te wachten en de reikwijdte van de recidiveregeling voor ernstige verkeersdelicten op dit moment niet verder uit te breiden.

Het wetsvoorstel bevat echter ook geen wijziging van artikel 164 Wegenverkeerswet 1994, de bepaling die de invordering en inhouding van rijbewijzen regelt. Nu het mogelijk wordt door middel van de speekseltester vast te stellen dat er drugs is gebruikt, ligt het ook voor de hand om nader te verkennen of het mogelijk is een voorziening te treffen voor de invordering van het rijbewijs voor het gebruik van drugs in het verkeer. Er wordt een verkeerd signaal naar de maatschappij afgegeven indien

het gebruik van drugs in het verkeer uiteindelijk niet zou leiden tot een invordering van het rijbewijs. Alsof het gebruik van drugs in het verkeer minder erg zou zijn dan het gebruik van alcohol.

Het probleem is echter dat het door middel van een speekseltester vaststellen dat er drugs is gebruikt niet voldoende kan zijn om tot onmiddellijke invordering van het rijbewijs over te gaan. Maar mogelijk is een invorderingsprocedure te construeren die gepaard gaat met de waarneming van de opsporingsambtenaren dat de verdachte zodanig onder invloed van drugs is geweest dat hij het verkeer ernstig in gevaar heeft gebracht. Het College adviseert daarom artikel 164, lid 2, Wegenverkeerswet 1994 vanuit deze gedachtegang tegen het licht te houden en te bezien of aanpassing in de hiervoor bedoelde zin mogelijk is.

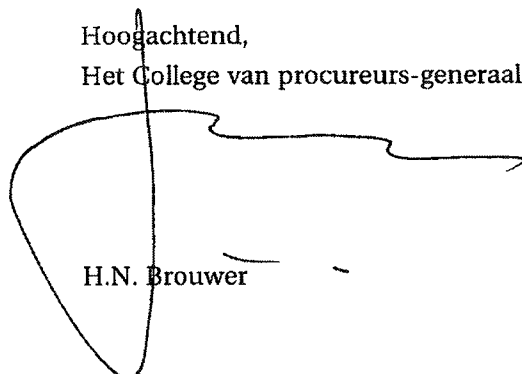
Het Besluit alcoholonderzoeken

In de memorie van toelichting wordt op een enkele opmerking na op pagina 12 - over de uitvoering van het onderzoek van speeksel - geen aandacht besteed aan het Besluit alcoholonderzoeken. Het College veronderstelt dat ook dit besluit moet worden gewijzigd ten behoeve van het bloedonderzoek voor de vaststelling van het gebruik van drugs in het verkeer.

Gevolgen voor capaciteit

Nadat de politie is uitgerust met speekseltesters zal het aantal bloedanalyses op drugs en medicijnen door het NFI onvermijdelijk toenemen. Het zal duidelijk zijn dat de toename van bloedanalyses voor drugs in het verkeer een additionele zaakstroom veroorzaakt die gevolgen heeft voor de capaciteit van het openbaar ministerie. Op dit moment is echter nog niet bij benadering aan te geven hoe groot het beslag van deze nieuwe zaken op de beschikbare capaciteit zal zijn. Dat beslag hangt af van de inzet van capaciteit bij politie en NFI. Het College stelt voor dat medewerkers van uw departement het initiatief nemen om met betrokken partners de keteneffecten in kaart te brengen en de financiële consequenties te ramen.

Hoogachtend,
Het College van procureurs-generaal

H.N. Brouwer